

เนื้อหาบทความความเสี่ยงตามสาย/วิทยุขนาดสั้น ชุดที่ 1
ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของ “พืชกระท่อม”
ในกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป

.....

1. “กระท่อม” เป็นไม้ยืนต้น เป็นพืชธรรมชาติ พบมากบริเวณภาคใต้ของไทย กระท่อมมีชื่อเรียกอื่นๆ ว่า ท่อม อีถ่าง กระท่อมโคก ดอยโค่น มีสารสำคัญ คือ “สารไมตราเจนีน” ซึ่งออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง ถ้าใช้เป็นเวลานานๆ ร่างกายจะชুবวม ผิวดำเกรียม ท้องผูกเรื้อรัง ปวดเมื่อยตามตัว นอนไม่หลับและประสาทหลอนได้
2. “กระท่อม” ถือเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 แต่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ และการศึกษาวิจัยได้ แต่ห้ามเสพ เว้นการเสพเพื่อรักษาโรคตามคำสั่งของแพทย์ หรือเป็นการเสพเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น
3. “กระท่อม” ตามข้อตกลงของสหประชาชาติ (UN) ไม่ได้กำหนดให้เป็นยาเสพติดหรือสิ่งผิดกฎหมาย และประเทศส่วนใหญ่ ก็ไม่ได้กำหนดให้กระท่อมเป็นยาเสพติดให้โทษ ดังนั้น หากถอดกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติดให้โทษ จะสามารถส่งเสริมการศึกษาวิจัยและการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ได้มากยิ่งขึ้น
4. เหตุผลของการปรับพืชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติด เนื่องจาก “ประเทศไทยมีการศึกษาวิเคราะห์แนวทาง การใช้ประโยชน์จากพืชกระท่อมมาอย่างต่อเนื่อง พบว่าพืชกระท่อมมีฤทธิ์เสพติด แต่ส่งผลต่อร่างกายไม่รุนแรง มีประโยชน์ทางการแพทย์ และสามารถนำมาใช้ในเชิงเศรษฐกิจได้” และที่ผ่านมา ผลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการยกเลิกพืชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติด ภาพรวมของการแสดงความคิดเห็น ประชาชนเห็นด้วย 95 % และไม่เห็นด้วยเพียงแค่ 5%
5. “กระท่อม” มักถูกวัยรุ่นนำมาใช้แบบผิดๆ ในรูปของ 4 x 100 โดยนำกระท่อมผสมกับยาเสพติด หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอื่นๆ หรือสารอื่นๆ ซึ่งมีความผิด ฐานผลิตยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ และเมื่อเสพสารผสมนั้นเข้าสู่ร่างกาย จะมีความผิดฐานเสพยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์เช่นกัน นอกจากนี้ยังเกิดพิษต่อร่างกายทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของผู้เสพได้ จากภาวะยาเกินขนาด หรือการออกฤทธิ์ของสารที่เสริมกันหรือฤทธิ์ต่างกัน เช่น เกิดอาการชัก กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน หายใจช้าหรือหยุดหายใจ เป็นต้น

ชุดคำพุดรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ชุดที่ 2

“การถอดพีชกระท่อมจากยาเสพติด”

ในกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป

.....

1. พีชกระท่อมไม่ได้เป็นปัญหา แต่ที่เป็นปัญหาคือ ตัวยาและวัตถุดิบที่นำมาผสมกับพีชกระท่อม การนำเอาพีชกระท่อมไปปรุงหรือผสมกับยาเสพติดหรือวัตถุดิบอื่น ก็จะมีคามผิดฐานผลิตยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุดิบที่นำมาผสม ถึงแม้หากจะถอดหรือยกเลิกพีชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติดให้โทษแล้ว การใช้แบบ 4 คน 100 ก็ยังคงมีความผิดตามสิ่งที่นำมาปรุงหรือผสมอยู่ โดยมีความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 หรือพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
2. การถอดพีชกระท่อม ถ้าถูกถอดจากการเป็นยาเสพติดให้โทษแล้ว จะต้องมีการควบคุมป้องกันมิให้เด็กหรือเยาวชนใช้พีชกระท่อมในทางที่ผิด ซึ่งอาจจะควบคุมในทำนองเดียวกับบุหรี่หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งขณะนี้ การควบคุมที่เหมาะสมนั้น อยู่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษาความเหมาะสมว่า ควรจะควบคุมในรูปแบบใด เพื่อให้สามารถนำพีชกระท่อมมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย
3. จากนโยบายการยกเลิกพีชกระท่อมออกจากยาเสพติดให้โทษ อาจส่งผลให้เด็กหรือเยาวชนถูกชักจูง ถูกยุยง ส่งเสริมให้เสพพีชกระท่อมมากขึ้น ดังนั้นเพื่อป้องกันและดูแลไม่ให้เด็กหรือเยาวชน ซึ่งเป็นผู้ที่หย่อนความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการตัดสินใจ ถูกชักจูงไปเสพพีชกระท่อมในทางที่ไม่เหมาะสม จึงนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาใช้บังคับ เพื่อป้องกันมิให้เด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีเข้าถึงพีชกระท่อมเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติของเด็กให้เหมาะสมตามวัยของเด็กหรือเยาวชน
4. เหตุผลสำคัญ หนึ่งในนโยบายการถอดพีชกระท่อมออกจากยาเสพติด คือ พีชกระท่อมสามารถพัฒนาเพื่อนำมาใช้เป็นยาได้ ทั้งในทางการแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนปัจจุบันพบว่า ในพีชกระท่อม มีฤทธิ์ระงับอาการปวดได้เช่นเดียวกับมอร์ฟีน แต่มีความเป็นพิษน้อยกว่า ซึ่งหากมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม อาจใช้เป็นสารทดแทนยาเสพติดจำพวกโอปิออยด์ในคนที่ติดฝิ่นหรือมอร์ฟีนได้ ส่วนการแพทย์แผนไทยพบว่า มีการนำพีชกระท่อมไปใช้ เข้าเป็นตัวยาในตำรับยาแผนไทย ประเภทยาแก้ท้องเสีย แก้ปวดเมื่อยตามร่างกาย ทำให้อนอนหลับและระงับประสาท โดยปรากฏหลักฐานในตำราการแพทย์แผนไทยว่า มีการนำพีชกระท่อมมาใช้เป็นส่วนผสมของยารักษาโรค
5. พีชกระท่อมเป็นสิ่งที่มียูอยู่ในสังคมวิถีชาวบ้าน จากการที่เคยเป็นสิ่งที่อยู่ใต้ดิน แต่ ณ บัดนี้ นโยบายถอดพีชกระท่อมออกจากยาเสพติด จะทำให้สิ่งเหล่านั้นที่อยู่ใต้ดินกลายเป็นเม็ดเงิน ถูกหยิบขึ้นมาจัดการภายใต้ระบบภาษี สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างธุรกิจ และลดงบประมาณที่ถูกใช้กับการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ไปจับกุมปราบปราม ดำเนินคดี นำคนไปขังคุก และสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้บริโภค

6. ในระหว่างที่ร่างกฎหมายยังไม่ประกาศใช้ พืชกระท่อมยังคงเป็นยาเสพติดให้โทษ จึงได้มีการสำรวจพื้นที่ที่มีการใช้พืชกระท่อมในลักษณะวิถีชาวบ้าน เป็นพื้นที่นำร่อง จำนวน 10 จังหวัด โดยกระจายอยู่ใน 10 อำเภอ 19 ตำบล 1 เทศบาล 135 หมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ และภาคกลางของประเทศ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. และสำนักงาน อย. กระทรวงสาธารณสุข อยู่ระหว่างการจัดทำร่างตามมาตรา 58/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งถ้าแล้วเสร็จจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีการใช้พืชกระท่อมตามวิถีชาวบ้านสามารถใช้พืชกระท่อมในรูปแบบดังกล่าวได้ ก่อนที่กฎหมายยกเลิกพืชกระท่อมจะประกาศใช้